

Í minningu kaupmanns

Jóhannes Jónsson

Fæddur 31. ágúst 1940, látinn 27. júlí 2013

† Jóhannes Jónsson fæddist í Reykjavík 31. ágúst 1940. Hann lést 27. júlí síðastliðinn.

Foreldrar hans voru Jón Elías Eyjólfsson, verslunarstjóri hjá Sláturfélagi Suðurlands í Reykjavík, f. 21. ágúst 1916, d. 17. nóvember 2001, og Kristín Fanney Jóhannesdóttir, húsmóðir, hannyrðakona og starfsmaður Sláturfélags Suðurlands, f. 15. mars 1918, d. 19. október 2012.

Systir Jóhannesar er Ester f. 1947, gift Einari Vilhjálmsyni f. 1947. Þau eiga þrjú syni.

Jóhannes kvæntist Ásu Karen Ásgeirsdóttur f. 1942. Þau eignuðust tvö börn, Kristínu f. 1963, í sambúð með Sigurði Rúnari Sveinmarssyni f. 1969. Kristín á tvær dætur, Gunnhildi og Berglindi. Jón Ásgeir f. 1968, kvæntur Ingibjörgu Stefaníu Pálmadóttur f. 1961. Jón Ásgeir á þrjú börn, Ásu Karen, Anton Felix og Stefán Franz. Ingibjörg Stefanía á þrjú börn, Sigurð Pálma, Júlíönu Sól og Melkorku Katrínu.

Seinni kona Jóhannesar er Guðrún Þórsdóttir f. 1961. Hún á tvö börn, Ernu og Þór.

Kaupmennska varð ævistarf Jóhannesar þótt hann lærði prentið á sínum yngri árum. Jóhannes byrjaði sem verslunarmaður hjá Sláturfélagi Suðurlands með föður sínum. Hann varð síðar verslunarstjóri og gegndi því starfi í næstum tvo áratugi. Í apríl 1989 stofnaði Jóhannes lágvöruverðsverslunina Bónus ásamt fjölskyldu sinni, sem hann var lengst af kenndur við, og rak ásamt Jóni Ásgeiri, syni sínum. Árið 1992 keypti Hagkaup helmingshlut í Bónus og 1998 voru verslanirnar sameinaðar undir Högum. Í ágúst 2010 stofnaði Jóhannes verslunina Iceland í samstarfi við Malcolm Walker.

Jóhannes Jónsson braut blað í verslunarsögu Íslendinga þegar hann opnaði lágvöruverðsverslunina Bónus. Hann fór ótroðnar slóðir og gjörbylti verslun hérlendis með dagvörur, enda var Jóhannes ötull baráttumaður verslunarfrelsis og bættra kjara heimilanna.

Útför Jóhannesar fer fram frá Hallgrímskirkju í dag, 7. ágúst, og hefst athöfnin klukkan 15.00.

Jóhannes Jónsson F. 31.08.1940 † D. 27.07.2013

í minningu kaupmanns

Jóhannes Jónsson þriggja ára, árið 1943.

*Ég sakna þín, ég syrgi farinn vin,
í sálu þinni fann ég dýpsta hljóminn,
er hóf sig yfir heimsins dægur-glys...*

orti Steinn Steinarr um farinn vin. Mér finnst þessi orð eiga við þegar ég kveð föður minn, sem var líka viðskiptafélagi minn og vinur. Okkar samband var afar náð, eins og gott samband föður og sonar á að vera.

Pabba var mjög umhugað um að smita mig af viðskiptabakteríunni. Þeir afi voru verslunarmenn fram í fingurgóma. Á mínum yngri árum voru engar verslanir opnar á sunnudögum. Í minningu minni voru það okkar bestu tímar, þegar við fórum í sunnudagabíltúra. Á hverjum sunnudagsmorgni klukkan títú höfðum við viðkomu í Matardeild SS í Austurstræti, þar sem hann var verslunarstjóri, og athuguðum kælana, að allt væri í lagi. Síðan lá leiðin gjarnan yfir til Binna blómasala þar sem þeir félagar spjölluðu um heima og geima. Oft þurfti ég að hnippa í þá og minna Binna á að það væru viðskiptavinir í búðinni. Sögurnar sem flugu á þessum stundum voru kannski ekki allar við hæfi ungs drengs.

Í þessum sunnudagsferðum spjölluðum við feðgar um allt milli himins og jarðar. Eg spurði og hann svaraði. Afi Jón var oft og tíðum með í för. Það var svo þegar ég var sex ára að ég fékk mitt fyrsta starf í SS Austurverri. Stoltur mætti ég til vinnu í alltof stórum verslunarlopp. Verkefnið var að fylla á eldrauðan, forlata kókkæli á laugardögum og fyrir það fékk ég 100 gamlar krónur, sem voru heilmiklir peningar í augum sex ára gutta.

Árin 1974 til 1980 var pabbi

verslunarstjóri í Austurverri og það voru góðir tímar fyrir hann. Hann bjó til búð sem gaf verslunum vestanhafs og austan í engu eftir. Hann treysti mér og Madda vini mínum á þessum tíma fyrir því að reka útmarkað með ávexti og grænmeti. Þar var oft mikið fjör og alltaf kom karlinn í lok dags, fór yfir uppgjörið og starfsemi dagsins rétt eins og hann gerði hjá öðrum deildum í búðinni. Þar kenndi hann okkur kappsemi.

Ég minnst líka dýrdardaga í Kjósinni þar sem foreldrar mínir áttu sinn griðastað. Þar styttum við okkur stundir við veiði, grill og ferðir á vatnið. Hann var líka duglegur að taka á móti vinum sínum og ættingjum – þeir tímar eru dýrmætast minningar um samverustundir og skemmtilegar sögur.

Árið 1987 var honum sagt upp hjá SS. Þá hafði verið ákveðið að leggja niður smásölurekstur félagsins. Þetta var honum mikið áfall en mótvindur sló karlinn ekki út af laginu – þá kom upp í honum baráttuviljinn. Við sátum mörg kvöldin og spáðum í spilinn, veltum fyrir okkur hvaða hugmyndum við gætum hrint í framkvæmd fyrir lítinn pening. Hann var mjög hardur á því að við myndum ekkert gera árið 1988. Hann var mjög hjátrúarfullur í ýmsa hluti. Svo dæmi sé tekið mátti aldrei gera samninga á mánuðögum og nýjar búðir mátti eingöngu opna á laugardögum.

Árið 1989 rann upp. Þá sagði hann við mig: „Ég ætla aldrei að vinna fyrir aðra en sjálfan mig.“ Ég var þá á síðasta ári í Versló og við gerðum áætlun um að opna lágvörurum Skútuvogi 13. Í febrúar kom systir mín að okkur þar sem við vorum að brjóta heilann um gott nafn á fyrirtækið. Hún rak augun

í skólaverkefni úr Versló sem ég hafði fengið C fyrir. Hún tók eftir athugasemd frá kennaranum: „Jón, því miður er þetta verkefni bara upp á C en þú færð bónus fyrir bréfaklemmuna.“ Ég hafði rekið stóra teiknibólú í gegnum blöðin. Kristín sagði þá við okkur feðga: Bónus er auðvitað nafnið. Við litum hvor á annan og hugsuðum: Af hverju hafði okkur ekki dottið það í hug?

Eftir að nafnið var komið fór í hönd tími skipulagningar þar sem við lögðum niður fyrir okkur hvernig við ætluðum að láta Bónus líta út. Óli frændi í Olís kom við á stundum og hafði sínar skoðanir á hlutunum. Það voru skemmtilegar kvöldstundir þegar þeir frændur skeggræddu viðskipti. Hugmynd fæddist smátt og smátt. Einfalt og aftur einfalt, takmarkaður opunar-tími og síðast en ekki síst strikamerki á vörurnar. Bónus var fyrsta verslunin á Íslandi sem bauð upp á þá tækni. Það gekk brósuglega í fyrstu en svo náðum við tökum á tækninni.

Bónus í Skútuvogi var troðfull alla daga. Pabbi vildi fljótt setja upp aðra búð, ég samþykkti með semingi og áður en ég vissi af vorum við komnir með þrjár búðir, ein þeirra á Smiðjuvegi þar sem karlinn skipulagði yfirtöku svo vel að við breyttum húsgagnaverslun í Bónusbúð á sjö dögum. Hann var ótrúlega naskur á að finna staðsetningar fyrir verslanirnar. Niútiú prósent af Bónusbúðum, sem enn eru í rekstri, eru á stöðum sem hann valdi. Sumir þeirra virtust svolítið út í hött í fyrstu, eins og Hallveigarstígur í miðbænum, en þar hafa viðskipti blómstrað.

Fyrstu fimmtán árin unnum við náð saman. Vinnudagarnir voru oft langir en við tókum vart eftir því. Það var svo gaman í vinnunni. Okkur sinnaðist aðeins tvisvar á Bónusárunum svo ég muni en það jafnaði sig á nokkrum dögum. Við þurftum oft að vera útsjónarsamir á fyrstu árunum þegar heildsalar og framleiðendur vildu lítið við okkur tala. Við vorum óþægir aðilar inn á markaðinn, heildsalaveldinu var ógnað, eða eins og pabbi sagði um heildsala: „Sú tíð er liðin að þið getið ekið um á Bens sitjandi á einu sápu-stykki,“ enda þakktu hann vinnubrögðin frá SS-árunum.

Við fluttum inn mikið af merkjavöru og lækkuðum verðið stundum um helming. Á Íslandi hafði það verið síður að álagning heildsala var hærri en smásala, en erlendis er álagning heildsala tíu prósent af smásöluálagningu.

Hann var mikill markaðsmaður og kom Bónus yfirleitt á framfæri með óbeinum auglýsingum. Hann var í essinu sínu þegar hann gat rífið kjaft og staðið gegn bákninu. Sögurnar sem rifjast upp eru óteljandi. Ég gleymi því til dæmis aldrei þegar við fengum leyfi utanríkisráðherra til að flytja inn kjúkling í gegnum Keflavík. Skömmu áður höfðum við fengið þvert nei við slíku innflutningi í landbúnaðarráðuneytinu. Mikil og fjörug umræða skapaðist. Ég held að við höfum næstum sprengt þáverandi ríkisstjórn með málinu.

Síðar tóku við viðskipti okkar á öðrum sviðum, en pabbi undi sér alltaf best í kjallarunum í Skútuvogi. Bónus átti alltaf hug hans allan. Það varð honum því mikið áfall þegar ráðist var á hann í júní 2010 og félagið, sem hann hafði byggt upp, var tekið af honum. Og það þrátt fyrir að hann hefði boðist til að koma með umtalsvert nýtt fé inn, mun meira en Arion fékk síðar fyrir félagið. Vinnubrögð Arion banka voru ódrengileg í besta falli. Ég held að faðir minn hafi aldrei komist yfir Bónusmissinn, þótt hann bæri sig alltaf vel.

Ég gæti haldið endalaust áfram að segja sögur af okkur feðgum, minningar um góðar stundir munu lifa. Hann kenndi mér margt, eins og að viðskipti eru ekki viðskipti nema báðir gangi sáttir frá borði. Sá sem fer ekki sáttur, hefur ekki áhuga á að vera í viðskiptum við þig. Þessi gildi standa ljóslifandi fyrir mér á hverjum degi. Hann kenndi mér líka að deila góðu gengi með góðum málefnum, til að mynda með stuðningi við Barnaspítala Hringisins.

En nú er komið að leiðarlokom. Ég þakka föður mínum samfylgdina í blíðu og stríðu, öll samtölin, ráðleggingarnar en umfram allt vinskapi.

Jón Ásgeir

Elsku
bróðir,

*Ég sendi þér kæra kveðju
nú komin er lífsins nótt,
þig umvefji blessun og bænir
ég bið að þú sofir rótt.
Þó sviði nú sorg mitt hjarta
þá sælt er að vita af því,
þú laus ert úr veikinda viðjum
þín veröld er björt á ný.*

*Ég þakka þau ár sem ég átti
þá auðna að hafa þig hér,
og það er svo margs að minnst
svo margt sem um hug minn fer,
þó þú sért horfinn úr heimi
ég hitti þig ekki um hríð,
þín minning er ljós sem lifir
og lýsir um ókomna tíð.
(Þórunn Sigurðardóttir)*

Blessuð sé minning þín.

Þín systir Ester

Elsku besti afi Jói. Ef einhver hefði sagt við mig daginn áður en þú fórst að þú værir að fara að kveðja þennan heim, þá hefði ég ekki trúað því í eina mínútu. Þú hefur alltaf verið hraustasti gamli kall sem ég hef vitað um. Svo hress, sterkur og skemmtilegur að ég óska þess alltaf að ég verði eins og þú þegar ég verð stór.

En nú ertu farinn og ég finn fyrir tilfinningum sem ég hef aldrei fundið fyrir áður. Söknudurinn er svo ótrúlega sár og það vantar svo stóran part í lífið mitt. Aldrei aftur mun ég fá reglulegar símhringingar þar sem þú athugar hvort ég hafi þáð ekki örugglega gott og sé að fara vel með mig. Aldrei aftur mun ég sjá stóra vínrauða Cadillac-inn leggja fyrir utan Barðaströndina. Aldrei aftur munum við gæða okkur á kókosbollum saman. Aldrei aftur verður haldin veisla þar sem þú verður mættur fyrstur enda varstu alltaf mættur á slaginu. Þín verður svo ótrúlega sárt saknað.

Mínar fyrstu minningar um þig voru þegar ég bjó í Danmörku. Þá komstu alltaf með risapáskaegg frá Íslandi handa litlu mér. Það var áreiðanlega kveikja nammifíknarinnar en ég tel að við höfum alltaf verið mestu nammigrísirnir í fjölskyldunni. Mér fannst alltaf jafn spennandi að koma með þér á skrifstofuna þína í Skútuvogi. Þar var stór plastgris sem var stútfullur af karamellum. Ég fékk oft pening til að fara upp í búðina og kaupa mér nammi og svo var amma á skrifstofunni við hlíðina að gera upp. Þetta voru góðir tímar.

Þegar þú bjóst á Akureyri þá fór ég þangað sem oftast enda skemmtum við okkur alltaf svo vel saman. Þar var ég líka mikið á sumrin og hafði endalaust gaman af. Þú sendir mig á hesta-námskeið og auðvitað golfnámskeið, enda hefur þú lengi verið með golf á heilanum. Ég á svo ótrúlega mikið af góðum minningum með þér að ég gæti skrifað heila bók.

Það er margt sem ég tel mig hafa erfitt frá þér. Auðvitað fékk ég krullurnar frá þér, órlitla athyglissýki, sterkar skoðanir sem ekki er hægt að breyta, nammisýki, enga kunnáttu í eldamennsku og svo þörf fyrir að stjórna.

Þú varst einstakur maður sem hafa verið forréttindi að fá að kynnst. Þegar fjölskyldan gekk í gegnum erfiða tíma þá varst þú alltaf til staðar til að passa upp á að öllum liði vel. Þú gerðir allt fyrir alla, þú gast ekki hugsað þér að vera verkefnalaus, þú hafðir endalaus drifkraft, varst nýjungagjarn, ekki hræddur við að taka áhættu og komst sífellt á óvart.

Það var ekkert sem gladdi þig jafn mikið og þegar fjölskyldan var mætt öll saman. Þú varst alltaf ánægður að sjá okkur og við vorum alltaf ánægð að sjá þig. Þú varst stórbrotinn einstaklingur með yndislegan persónuleika. Þú varst heimsins besti afi og ég er svo ótrúlega þakklát fyrir að hafa átt þig að. Ég hef alltaf verið stolt af þér og mun alltaf verða. Þú ert frábær fyrirmynd og þér verður aldrei gleymt. Ég vona að það fari vel um þig, ömmu Stínu og afa Jón hvar sem þið eruð.

Ég elska þig og sakna þín svo óendanlega mikið.

Þín Gunnhildur

Jóhannes ásamt barnabörnum sínum (frá vinstri), Stefáni Franz, Berglinði, Gunnhildi, Ásu Karen, og Anton Felix árið 2011.

Elsku afi okkar. Það var sárt að þurfa það kveðja þig á þessum fallega sumardegnum þann 27. júlí, aðeins 72 ára. Þú varst svo jákvæður að sigrast á þessum veikindum og gafst aldrei upp. Þú varst þrjóskur á þessum tímum eins og oft áður. Ég reyndi oft að segja þér að slaka á en þú hafðir bara svo „margt annað að gera“. Það var alla tíð svo mikill kraftur í þér.

Það var svo merkilegt að þegar ég byrjaði í fimm ára bekk fékk ég sama kennara og hafði áður kennt þér við sama skóla. Þér fannst það ekki leiðinlegt þá sérstaklega af því að þú vildir meina að þú værir svo ungur.

Þú varst alltaf duglegur að kíkja í heimsókn til okkar, einkum í sunnudagskaffi. Þú varst algjör sælkeri og bauðst okkur gjarnan kókosbollur er við komum í heimsókn. Því varst þú hæstánægður með kókosbollukökuna í afmælum hjá okkur því hún var með svo miklu ávaxtafjalli ofan á að þú taldir hana „holla“. Það var aldrei langt í húmorinn hjá þér.

Það fór aldrei lítið fyrir þér og þú varst nú svolítið athyglisljón með mikinn og stóran persónuleika. Þú varst mikill athafnamaður og þið pabbi smituðuð okkur hin, maður var farinn að raða og taka til í búðunum áður en maður vissi af. Það var alltaf mikill kraftur í þér og mikið fjör í kringum þig. Þú varst beinskeyttur og lést heyra í þér ef þér líkaði ekki hvernig hlutirnir voru. En þú varst líka ljúfur inn við beinið með stórt hjarta og alltaf mjög stundvís.

Þær eru margar minningarnar sem við geymum í hjörtum okkar um afa Jóa.

Takk fyrir allar þær stundir sem þú áttir með okkur, amma Stína mun taka vel á móti þér.

Ása Karen, Anton Felix og Stefán Franz

Sþegar Kristín kynnti mig fyrir föður sínum: „Svo hér er maðurinn sem þú hefur falið fyrir okkur allan þennan tíma.“ sagði hann og mældi mig út. Þetta voru mín fyrstu kynni af Jóhannesi. Með þétu handabandi bauð hann mig velkominn.

Jóhannes var hjartahlýr maður. Hann bar mikla umhyggju fyrir fjölskyldu sinni og leitaðist við að hlúa að henni og sérstaklega barnabörnum sínum, sem hann sinnti af kostgæfni. Þeirra missir er mikill.

Einstakt samband var á milli þeirra feðgina sem einkenndist af virðingu, trausti, umhyggju og ást.

Ekki leið sá dagur, að hann heyrði ekki í dóttur sinni.

Hann hafði mikla ánægju af að ræða um liðna tíma, mjög minnugur á menn og málefni. Hann var barnungur sendur í sveit að Sólheimahjáleigu í Mýrdal og bar hann mikla virðingu fyrir þeim tíma. Þar voru gildin mótuð, eins og hjálpsami, vinnusemi, snyrtimennska og stundvísi.

Hann var orðheppinn og skemmtilegur maður og naut sín vel á mannamótum.

Jóhannes var kappsamur í golfi sem og öðru. Sagðist hafa viljað byrja að spila miklu fyrir.

Árrisull var hann ætíð og kom sérstaklega snemma á sunnudagsmorgnum fannst manni. „Er ekki búið að baka eitthvað gott?“ sagði hann iðulega við dóttur sína og kímði.

Guð blessi minningu Jóhannesar Jónssonar.

Sigurður R. Sveinmarsson

Leiði þig í hæstu heima höndin Drottins kærleiks blíð. Ég vil biðja Guð að geyma, góða sál, um alla tíð.

Öðrum stærra áttir hjarta æ þín stjarna á himni skín. Myndin geymir brosið bjarta blessuð veri minning þín.

(Friðrik Steingrímsson)

Þótt sólin hafi að undanfögnu skinið á okkur landsmenn, hafa verið dimmir

dagar í hugum nánustu ættingja og vina Jóa. Vonin um að hann myndi sigrast á sjúkdómi sínum var svo sterk, en þar var þó við ofurefli að etja og varð hann að lúta í lægra haldi. Eftir stöndum við vanmáttug. Sorg og söknuður hreiðra um sig í hjartanu svo undan sviður, en fullur þakklætis fyrir góðar gengnar stundir mun ég leyfa hlýjum minningum að græða sárin.

Sextíu ára vinátta er langur tími og Jói naut þess oft, á góðum stundum, að rifja upp gamlar minningar, sem ég hafði hann grunaðan um að ýkja verulega því hann vissi sem var að ég hafði ekki stálminni hans.

Afi minn og faðir hans voru vinir og báðir verslunarmenn í Hafnarstræti 5. Þar kynntumst við Jói og bundumst ævarandi vinaböndum. Við vorum ungir og uppátækjasamir og nutum okkar við leik og störf. Þar fór enginn meðalmaður þar sem Jói fór. Hann var alla tíð fyrirferðarmikill, kraftmikill og atorkan ótrúleg. Marga fjöruna höfum við sopið á lífsleiðinni, stundum tapað en oft unnið.

Hann var málsvari þeirra er minna máttu sín og ófáir nutu góðvildar hans. Undir oft og tíðum hrjúfu yfirborði sló gullhjarta og barnleg einlægni. Við ætluðum að eldast saman og sáum okkur sitjandi í ruggustólum á verönd einhvers staðar í sól og sumri. Samband okkar síðustu árin var náð og fallett og ef nokkrir dagar liðu án þess að heyra hvor í öðrum, þá var það ætíð Jói sem hringdi og alltaf hljómaði sama setningin: „Ég hélt að þú værir dauður.“

Nú er röddin þögnuð, en hjól tímans snýst hratt og sú víska að lífið er aðeins andartak af eilífðinni veitir huggun.

Elsku Guðrún, umhyggja þín og elska hefur verið aðdáunarverð gegnum árin. Við Ásta biðjum algóðan Guð að styrkja þig, Ernu og Þór, Kristínu og Jón Ásgeir og fjölskylduna alla.

Vertu ávallt Guði falinn, elsku vinurinn minn og...

Við hittumst í landinu þangað sem fuglasöngurinn fer þegar hann hljóðnar

(Jökull Jakobsson)

Hendrik (Binni)

Það var gaman að eiga Jóhannes í Bónus að vini. Fjölskyldur okkar höfðu þekkt um langan tíma. Við erum því mörg sem söknum Jóhannesar þegar hann er fallinn frá. Krafturinn og lífsgleðin, þekking hans og reynsla. Það var sama hvar var borið niður. Ætíð var Jóhannes með á nótunum. Við fráfall hans er mér þó efst í huga baráttusaga fjölskyldu hans og Bónuss, því ég fylgdist nokkuð með henni.

Sumir eru á þann veg gerðir að mót-læti herðir þá og stælir. Edison gerði 10.000 tilraunir áður en ljósaperan varð til. Fimmtugur að aldri hafði Jóhannes átt sér draum um verslun sem seldi matvöru á lægsta verði. SS hætti með rekstur matvöruverslana en þar hafði Jóhannes starfað stóran hluta ævi sinnar. Núna var hann fimmtugur, atvinnulaus og eignalaus, nýkominn úr „meðferð“! Fékk hvergi vinnu. En hann hafði hugsjónina, dugnaðinn og þekkinguna. Og fjölskylduna. Þar var að finna 21 árs gamlan son þeirra hjóna, Jón Ásgeir, sem ég tel gæddan snillgáfu þótt sjálfur gangist hann fúslega við því að hafa gert sín mistök. Þau gátu önglað saman einni milljón. Fengu vörubirgja til að lána eina úttekt gegn því að staðgreiða vörukaup eftir það. Ég átti oft tal við Jóhannes á þessum tíma. Þekkti ekki Jón Ásgeir þá en sá að hann var ætíð eins og límdur við tölvuskjáinn. Í nær gluggalausum kjallara í Skútuvogi 13. Frá morgni til kvölds. Það fór ekkert fram hjá honum. Allar vörur voru strikamerktar sem ekki þekktist þá. Með þeim og fullkomnu tölvukerfi var unnt að fylgjast með sölu og afkomu hvers dags.

Kaupmenn höfðu lengi kvartað undan alltof lítilli álagningu. En Bónus gerði sér lítið fyrir og lækkaði hana um helming, í 15%! Það ætlaði allt af göflunum að ganga. Þeir stóru hötuðu viðskiptaslitum ef heildsalar hættu ekki að selja í Bónus. Þeim fannst sárt að selja vörur á 100 krónur sem Bónus seldi kannski á 70-80 krónur. Stundum var Bónus stillt upp við vegg, en ævinlega tókst þeim að útvega sér ódýrar vörur erlendis frá. Það eru fjölmörg dæmi þess að vöruverð til Íslands hafi lækkað varanlega í kjölfar þessara átaka. Það var útsölustemming alla daga í Bónus. Þeir höfðu neytendur með sér. En keppinautar töldu að Bónus væri bóla – og bólur springa. Það var Bónus mikið lán að um nokkurra ára skeið tók enginn þá alvarlega, nema neytendur!

Sennilega sá þó einn keppinauturinn fyrr en aðrir hvar einn helsti styrkleiki Bónuss lá. Ég hef það fyrir satt að brautryðjandinn Pálmi í Hagkaup hafi fljótt áttað sig á því hver hélt um taumana í stjórnstöð Bónusar – Jón Ásgeir Jóhannesson, sem síðar var tengdasonur Pálma! „Það er strákurinn“ mun Pálmi hafa sagt!

Saga Jóhannesar í Bónus er saga um stanslaus baráttu. Þetta var stríð upp á hvern dag, árið um kring. Ævinlega var borin mikil virðing fyrir viðskiptavinum félagsins. Það var ekki lítil ákvörðun að halda sama verði í öllum verslunum Bónuss, hvar sem var á landinu. Svona var og svona er Bónus eins og Jóhannes mótaði stefnuna. Eins og það hafi ekki mikil áhrif á lífskjör á landsbyggðinni að hafa opna Bónusverslun í nágrenninu!

Ég veit að fulltrúar erlendra smásölu-risa hafa undrast hvernig Bónus getur lifað við þá lágu álagningu sem þeir hafa. En með einfaldleikann að vopni og með því að vera á tánum allan daginn, alla daga hefur þetta tekist.

Jóhannes var stór í sniðum og góður maður sem mátti ekkert aumt sjá. Hann var óverkkvífinn maður sem elskaði að standa á miðju gólfinu og taka til hendi. Honum leið líka vel á spjalli við viðskiptavinum Bónuss sem margir vildu taka í hendina á honum til að þakka fyrir sig.

Og það er einmitt það sem þjóðin vill gera í dag – þakka Jóhannesi í Bónus fyrir samfylgdina. Fyrir hjálpinu. Fyrir að létta okkur lífið. Það var gaman að kynnast þér, Jóhannes. Já, reyndar heilt ævintýri.

Verð því miður erlendis þegar jarðarförin fer fram, en ég veit að Jóhannes virðir þú.

Guðrúnu, eiginkonu hans, börnum beggja, Ásu og barnabörnum votta ég innilegustu samúð mína.

Ragnar Tómasson

Jóhannes Jónsson F. 31.08.1940 † D. 27.07.2013

í minningu kaupmanns

Ása Karen Ásgeirsdóttir og Jóhannes ásamt dóttur þeirra Kristínu Jóhannesdóttur.

Nú þegar við kveðjum Jóhannes koma upp í hugann margar minningar sem við áttum saman í Bónus, minningar um mann með sterkar skoðanir á fólki og málefnum.

Jóhannes var stórhuga, litríkur almúgamaður sem átti svo sannarlega viðburðaríka ævi og setti mark sitt á íslenskt samfélag.

Fróðir menn hafa sagt að Jóhannes hafi lagt meira af mörkum til að bæta lífsskjör fólks en nokkrum verkalyðsleiðtoga hafi tekist. Jóhannes byrjaði með tvær hendur tómar, var stórhuga, sá tækifæri þegar aðrir sáu ókleifan tind, hamhleypa til verka og meðvitaður um að það þyrfti að leggja hart að sér til að uppskerja. Hann efldist við mótlæti en með dugnaði og áræðni tókst honum að byggja upp öflugt verslunar fyrirtæki. Bónus gekk vel frá fyrsta degi. Jóhannes var talsmaður og andlit fyrirtækisins og honum fórst það vel úr hendi því hann talaði frá hjartanu og hafði hugrekki til að segja það sem honum bjó í brjósti. Smátt og smátt varð Jóhannes í Bónus „maður fólksins“ eingöngu með því að vera hann sjálfur.

Við sem unnum með Jóhannesi í tæpa tvo áratugi stöndum í ævarandi þakkar-skuld við hann. Tíminn með honum var mikill og góður skóli, hann hafði skýra sýn á fyrirtækið og stefnu þess, hafði óbilandi trú á okkur starfsfólkinu og gaf okkur tækifæri. Mistök voru ekki til, aðeins lærdómur. Fyrir honum voru allir jafnir og mikilvægir. Engin keðja var sterkari en veikasti hlekkurinn. Það gilti einu hver kom í Skútuvoginn, starfsfólkið eða viðskiptavinir, nú eða bara fólkið af götunni, allir voru velkomnir. Hann var góður á manninn eins og sagt er. Hugurinn var kvikur og hann snar í tilsvörum. Hann var með eindæmum orðheppinn og hrókur alls fagnaðar, sögumaður mikill, með sterka rödd sem náði óskiptri athygli, hæfilega kaldhæðinn. Hann tók starf sitt alvarlega en alls ekki hátíðlega, enda maður fólksins, vinur almúgans.

Líkt og aðrir glímdi Jóhannes við lesti sem hann skoraði síðan á hölm. Við munum þá tíma þegar hann reykti þrjá pakka af sigarettum á dag og þótti sopinn góður. En einn daginn fékk hann nóg, hingað og ekki lengra, hann skoraði fíknina á hölm og hafði sigur. Þannig minnumst við hans, verkefnið ærið en aldrei í myndinni að gefast upp.

Við fráfall Jóhannesar er flóra mannlífs fátækari og við stígum þögl til jarðar, vottum miklum meistara virðingu okkar með þeim hætti, meistara sem lét sér ann um þjóð sína. Við kveðjum einstakan vin og vottum fjölskyldu hans og ástvinum samúð okkar. Jóhannes var sannarlega ekki allra en hann var okkar.

Kveðja frá samstarfsfólki úr Bónus

Kynni okkar Jóhannesar hófust þegar ég var tíu ára gamall gutti að sækja um vinnu í SS Austurveir. Þetta ár var það fyrsta í ein 30 ár sem ég vann hjá honum í þeim fyrirtækjum sem hann var í forsvari fyrir eða tengdist. Oft hef ég sagt að ég varði fleiri stundum með Jóa á þessum árum en með foreldrum mínum. Ég lærði strax að Jóa gerði miklar kröfur til þeirra sem unnu fyrir hann og ef maður lagði sig fram í þeim verkefnum sem lágu fyrir, þá var hann ánægður. Það er óhætt að segja að ég hafi lært mikið í skóla lífsins hjá Jóa. Já skóli, öll þessi ár voru stöðugur skóli.

Samband okkar var ótrúlega gott og voru samverstundir okkar í Kjösin næstu ár á eftir ógleymanlegar, þar fann sá gamli frið og var margt brallað eins og gerist og gengur. Í Kjösin var gríðastaður Jóa og fjölskyldu og var ég strax tekinn inn eins og einn af fjölskyldunni, en þannig var einnig um svo marga sem voru í kringum hana. Þegar fjölskyldan opnaði Bónus var ég tiltækur og sló til. Þetta átti bara að vera stutt stöpp en 16 tíma vinnudagarnir urðu ansi margir og Bónusbúðirnar fleiri og fleiri, þannig að þessi stutti tími varð ansi langur.

Vegir okkar Jóa lágu ekki bara saman í starfi, því ég varð þess heiðurs aðnjótandi að fá að ferðast með honum í gegnum árin. Eftirminnilegasta ferðin sem við fórum utan er ævintýraferð sem við fórum fyrir um 18 árum til Brasílu. Þetta var ógleymanleg tíu daga þéttskipuð dagskrá fyrir nokkra góða félaga. Hér heima datt Jóa í sleðaferðir með okkur félögunum, hafði svo til aldrei sest á vélsleða en fyrsti túrinn hans var þriggja daga alvörutúr og hann gaf ekkert eftir og fór þetta á hörkunni eins og margt annað. Einnig kom hann með okkur í fjórhlátúra á haustin og lét ekki veðrið hafa of mikil áhrif á sig þótt snjóaði eða rigndi. „Strákarnir geta þetta og þá get ég það líka,“ sagði hann.

En allt er breytingum háð, eftir að við hættum að vinna saman og ég fór aðra leið þá héldum við alltaf sambandi. Síðasta mánuðinn vorum við alltaf á leiðinni að fá okkur kaffi saman en því miður náðum við því ekki. Ég veit að við fáum okkur kaffi saman seinna, annars staðar.

Ég votta fjölskyldunni mínar dýpstu samúdarkveðjur og veit að hennar missir er mikill, en gleymum ekki öllum minningunum sem við eigum um góðan mann, pabba, afa, vin og síðast en ekki síst einstaka persónu.

Doddi (Þórður Þórisson)

Ég var um það bil sex ára, þegar ég man fyrst eftir að hafa farið í sund með Hanna í sundlaugina á Nesinu eftir að hafa gist hjá Hanna og Ásu á Barðaströndinni. Sundferðirnar hófust yfirleitt í bakaríinu þar sem við keyptum vinarbrauð eða snúð.

Eitt sinn var ég að monta mig af því að vera byrjaður að læra sund í skólanum. Hann spurði mig hvort ég væri þá orðinn myndur? Ég hélt það nú, og um leið og ég sleppti orðinu grýtti hann mér út í lauginna og mátti svo hafa sig allan við að synda á eftir mér, þar sem sundgetan var ekki upp á marga fiska.

Minningarnar úr Kjösin eru líka ofarlega í huga. Kjósinn var hans gríðastaður. Þá fórum við stundum einir upp eftir á föstudegi til að slá grasið eða bera á bústaðinn. Síðar náði ég að plata hann til að kaupa fjórhjól. Þá mátti nú slátturinn oftast en ekki sitja á hakanum.

Svo komu strákarnir Jón Ásgeir, Eyjó og Jón Þór ásamt fleirum stundum á laugardögum eftir vinnu í Bónus. Þá var grillað og málin rædd. Þeir áttu það svo til að bruna á ball í Hreðavatnsskóla eða þaðan af lengra, en ég sat eftir, enda tólf árum yngri en þeir.

Og alltaf þegar Hanni kom frá útlöndum kom hann með súkkulaði-stykki handa mér alveg þar til ég var farinn að fara oftast til útlöndina en hann.

Hanni var mikill framkvæmdamaður. Þegar ég opnaði mitt fyrsta fyrirtæki var hann gríðarlega áhugasamur um allt sem kom að þeim framkvæmdum og lagði ýmislegt til mállanna.

Hann var ekki síður áhugasamur þegar reksturinn hófst, kom reglulega til að láta þrifa bílinn, jafnvel oftast en góðu hófi gegndi. Ég hafði hann grunadan um að vilja þara sjá hvort allt væri ekki eins og það ætti að vera. Ég minnst líka símtalanna: Hvað segir Villi? Hvernig gengur? Við héldum alltaf góðu sambandi, þó að margar kynslóðir skilji okkur að.

Það var gaman að hlusta á hann segja sögur af sér og öðrum. Hann hafði einstaklega gaman af því að tala við fólk, og þegar hann sagði frá hlustuðu allir. Hanni var skemmtilegur hómoristi með beittan hómur – kannski fullbeittan að sumra mati. Hann var með stórt hjarta og margir nutu góðs af því.

Nóttina áður en Hanni lést vorum við fjölskyldan uppi á spítala hjá honum. Við héldum í vonina um að hann myndi bíta þetta af sér, baráttumaðurinn sjálfur. Hann nefnilega sagði þegar hann sigraðist á fyrra krabbameininu að hann ætti 30 góð ár eftir. Sú von brást.

Ég á eftir að sakna góðs frænda og vinar.

Villi

Það virðist sem augnablik síðan ég hittu Jóhannes Jónsson í fyrsta sinn árið 1987. Hann var þá í hópi Sláturfélagsmanna sem komu vikulega til fundar á auglýsingastofuna Gott fólk að ræða auglýsingar og markaðsmál SS-búðanna og félagsins. Ég starfaði þar nýkominn heim úr námi. Jóhannes var með eindæmum orðheppinn og það gerði þessa fundi minnisstæða og skemmtilega. Með okkur tókust strax góð kynni.

Jóhannes byrjaði ungur að vinna hjá föður sínum í matardeild Sláturfélags Suðurlands. Hann upplifði á ævi sinni miklar breytingar í verslunarháttum. Jóhannes og félagar hans þekktu verslunarsöguna svo vel að þeir gátu sagt til um hvernig ákveðnar vörur höfðu ratað til landsins. Þeir gátu nafngreint viðskiptavinir sem komu heim úr ferðalögum og langaði í krydd, kex, pasta eða sósu, sem þeir höfðu smakkað í útlöndum. Þá hófst vinna við að finna vöruna, koma henni heim og bjóða hana í hillum búðanna.

Rúmu ári eftir okkar fyrsta fund hætti SS verslunarrekstri og Jóhannes lét af störfum en stofnaði síðan Bónus ári síðar, þann 8. apríl 1989. Síðar það ár hóf ég störf hjá SS og átti því áfram í töluverðum samskiptum við Jóhannes, sem síðar leiddu til þess að ég hóf að vinna fyrir hann og fjölskyldu hans árið 1998.

Tilkoma Bónuss var bylting fyrir neytendur. Fyrsta Bónusverslun-

in var opnuð í 400 fermetra húsnæði við Skútuvog. Jóhannes sagði við það tækifæri: „Verslunin nefnist Bónus og dregur nafn sitt af þeim afslætti sem veittur verður af öllum vörum.“ Innréttingar voru einfaldar og ódýrar. Vöruveltan mikil og með lágum tilkostnaði var hægt að bjóða mun lægra verð en áður hafði þekkt. Viðtökur landsmanna voru frábærar, enda vöruverð strax miklu lægra í nýju versluninni og Jóhannes ötull baráttumaður verslunarfrelsis og bættra kjara heimilanna. Jóhannes var stoltur af því að vera kaupmaður. Starfið krefst mikilla samskipta og þar var Jóhannes á heima-velli, hvort sem það voru starfsmenn, birgjar eða viðskiptavinir. Hann var ávallt í nálægð við viðskiptavininn og hlustaði vel á hvað mátti betur fara.

Þáttur Jóhannesar í verslunarsögu landsins er merkur og hann hefur markað djúp spor. Hann gjörbylti verslun hér á landi með dagvörur og var framsýnn, enda fylgdist hann ávallt vel með. Hann færði heimilum landsins verulegar kjarabætur með stofnun Bónuss.

Til að lýsa hugarfari Jóhannesar sem kaupmanns, þá er mér minnisstætt þegar við Guðmundur Marteinson í Bónus tókum mynd af Jóhannesi við stóran áletraðan stein í inngangi verslunar í Bandaríkjunum. Jóhannes var ánægður með áletrunina, en þar stóð. Regla númer 1: „Viðskiptavinurinn hefur alltaf rétt fyrir sér.“ Regla númer 2: „Ef þú ert í vafa, lestu þá aftur reglu númer 1.“ Hann sagði brosendi eftir myndatökuna: „Þetta er ekki flóknara.“

Fyrirverandi samstarfsfólk Jóhannesar kveður nú góðan félag með söknuði og þakklæti fyrir skemmtilegan og lærdómsríkan tíma. Ég vil fyrir hönd okkar allra senda fjölskyldu hans innilegar samúdarkveðjur og persónulega þökkum við Anna samfylgdina og góðar stundir.

Finnur Árnason

Fallinn er frá sannur höfðingi og mikið ljúfmenni. Við systkinin vorum svo heppin að fá að kynnast Jóhannesi þegar við vorum að vaxa úr grasi. Æskuminningar okkar eru fullar af skemmtilegum stundum á Bræðraborgarstíg, þar sem Ása og Jóhannes bjuggu. Sumrin í Kjösin voru alltaf björt og sólrík. Jóhannes var duglegur að taka krakkaskarann út á vatn þar sem við renndum fyrir fisk. Jóhannes sýndi okkur tökin og stundum fiskaðist vel og stundum illa en alltaf var hlegið og hló Jóhannes oftast en ekki manna hæst. Árin liðu og samverstundirnar urðu færri en tengslin rofnuðu aldrei. Gamlárskvöld á Seltjarnarnesi var fastur liður og ómissandi í huga okkar systkina. Jóhannes sýndi fólksvalausan áhuga á öllu því sem við tókum okkur fyrir hendur. Hann spurði mikið og hvatti okkur áfram og var óspar á hly orð. Blessuð sé minning hans.

Ásdís Schram, Arna Schram, Aldís Brynja Schram og Höskuldur Kári Schram

Hinsta kveðja Með djúpri virðingu og þakklæti kveðja skátar góðan velgjörðarmann. Skáta sem ávallt var reiðubúinn að leggja skátahreifingunni lið í orði sem á borði.

Sofnar drótt, nálgast nótt, sveipast kvöldroða himinn og sær, allt er hljótt, hvíldu rótt. Guð er nær

Bragi Björnsson skátahöfðingi

Jóhannes, Takk fyrir matinn.

Unnur Guðjónsdóttir, bekkjarsystir úr Gagnfræðaskóla Austurbæjar, fyrrv. listdansstjóri Þjóðleikhússins, Kínaklubbur Unnar

Guðrún og Jóhannes.

Jóhannes ásamt Þór og Ernu.

Manna vænst hefur mér þótt um Jóhannes, enda kom hann í litrófinu öllu og hafði ekki hæfileika til að látast.

Nú, þegar ég lít til baka, þakka ég fyrir að hafa sagt við hann, oftar en einu sinni og oftar en tvisvar, að mér þætti vænt um hann og vináttu hans.

Svo sannleikans sé gætt, þá man ég ekki eftir að hann hafi endurgoldið blíðyrðin en satt er að hann sýndi mér meiri vináttu en nokkur orð hefðu numið á þessum áratugum sem við áttum sameið. Eitt það kostulegasta við Jóhannes og raunar mesta skemmtunin við hann og trúlega hans eigin gleði var að koma flatt upp á fólk með setningum sem voru til þess fallnar að slá fólk aðeins út af laginu og koma því úr fyrsta gir.

Ég segi og skrifa að aldrei tókst honum að láta mig roðna og lygilaust þá sneri ég alltaf á hann. Meira að segja svo að hann þurfti að koma með eitthvað virkilega krassandi til að ég svaraði honum ef ég var mikið í kringum hann.

Ef hann reiddist, sem var reyndar ekki oft, þá gaus hann eins og eldfjall en munurinn á honum og öðru fólkum sem glatar ró sinni í stundarhita var sá að hann næstum ætlaði til viðmóta hughrifa á móti enda svaraði ég honum ídulega í stíl við efnið og kallaði hann við tækifæri frekju, fatsó og öðrum tilþrifalítlum ónefnum. Þótt hann ofhitnaði þá skellið hann þegar hann fékk það óþvegið til baka eða þagði bara ef ég var í skrautryrtara lagi og horfði á mig eins og veru af annarri plánetu – „jæja Randy mín, dýrin í skóginum eru ekki alltaf vinir“.

Gleði og gamansemi einkenndu skapgerð Jóhannesar fremur en annað og ásamt gifurlegri orku hans og hæfileika til að draga fram það besta í þeim sem unnu með honum má skamlaust segja að fáum mönnum hef ég starfað með og fyrir sem ég hef haft aðra eins skemmtan af.

Ég myndi aldrei kveðja Jóhannes með mæðrarorðum, honum þótti lítið til þeirra koma, en ef gömul kona eða karl réttu honum höndina og þökkudu honum fyrir að sækja sig í rútu til að kaupa ís fyrir barnabörnin sín þá gat glítt á óvelkomið tár.

Því í Jóhannesi blakti músarhjartra undir skrápnum. Hann var með alls kyns hugsjónir, sumum kom hann í verk, öðrum ekki. Honum fannst að allir ættu að geta keypt sér í matinn og að hans hlutverk væri að sjá til þess. Ég efast um að margir átti sig á baráttunni sem fór fram í árdaga Bónuss og hvað þurfti til að koma hlutunum í gang. Þar voru mörg ljón í veginum en lífið er nú einu sinni þannig að þegar eitt ljón fellur þá kemur annað.

Huggun er að inn á milli skín sólin og umvefur allt.

Og þannig eru minningarnar og þannig lítum við til baka.

Mig langar mest til að enda þessi orð með „sjáumst fatsó“ en það væri algerlega úr takti við uppeldi mitt. Í staðinn

ætla ég að setja inn eina sálminn sem ég hef skrifað og Jóhannes, ég þakka fyrir að hafa sagt takk og að hafa látið þig vita.

*Svo hljóð er þögnin
himinn leggst á grúfu
og heldur fast um hverja litla þúfu
og liggur kyrr
en blómin björtu titra
og biðja bara um tár sem ennþá glitra.*

*En mitt í hjarta lífsins vonin vaknar
og vefur örmum þig sem dagsins saknar
og leiðir burt með höndum undurbliðum
að brjósti alls sem er
og var og verður.*

*Og sjá á himnum vængjum sínum blaka
englarnir sem yfir okkur vaka.*

Edith Randý Ásgeirsdóttir

Handartakið var þétt, hjartað stórt, umhyggjan fyrir samfélagi sínu mikil, hugsunin stór. Blík augnanna lýsti góðvild. Hann var skáld athafna sinnar tíðar. Í áratugi var hann í fararbroddi smásöluverslunar hér á landi. Sýn hans á kaupmennsku var einstök og var unun að hlusta á þegar hann jós úr brunni þekkingar sinnar og reynslu á því sviði. Enginn hafði betri sans fyrir staðsetningum verslana, útliti þeirra og vöruvali en Jói í Bónus. Kjarabætur hans til Íslendinga í formi lægra vöruverðs frá stofnun Bónuss árið 1989 verða seint fullþakkaðar. Fáir ef nokkrir hafa lagt meira til íslensks samfélags en hann gerði á sinni ævi með fjölskyldu sinni.

Sterkbyggður, stæðilegur, snyrtilegur og orðheppinn með eindæmum. Það fór aldrei á milli mála þegar Jói í Bónus mætti á svæðið. Með nærveru sinni fyllti hann upp í það rými sem hann var staddur í hverju sinni. Sögurnar, frásagnarlistin: Það lék þetta enginn eftir.

Þrátt fyrir riflega þriggja áratuga aldursmun var Jóhannes í samskiptum eins og jafningi minn í aldri – stundum sennilega ögn yngri. Stöðnun í hugsun með aldrinum var ekki til.

Jóhannes var ekki skaplaus maður og umburðarlyndi gagnvart óréttlæti, leti, undirferli og fleiri mannanna löstum var ekkert. Hann var dómharður og leyndi aldrei skoðunum sínum, en þegar dómharkan byggir á réttssýni, heiðarleika og hreinskilni er blandan rétt – og enginn þarf að óttast að fá slíka menn í bakið.

Jóhannes lifði ekki átakalaus ævi. Eins og margir stórstígir menn þurfti hann að glíma við brennivínspúkann, sem hann lagði að velli. Með stofnun Bónuss hóf hann að glíma við staðnað laga- og reglugerðarvald íslenskra innflutningshafta og hafði betur í mörgum orrustum. Þótt það stríð hafi ekki unnist að fullu náðist að breyta mörgu. Hann

breytti óhagkvæmu smákóngaveldi íslenskra heildsala, þannig að innflutningur til landsins varð hagkvæmari í formi stærri rekstrareininga.

Ein stærstu átök Jóhannesar í lífinu hófust með upphafi Baugsmálsins. Í þrjú ár þurfti hann að sitja undir því óréttlæti að vera sakborningur í lög- og reglurannsókn, sem alltaf stækkaði og stækkaði, því enginn fannst glæpurinn. Í stað þess að hætta rannsókn var haldið áfram. Tæpum þremur árum eftir upphaf þeirrar rannsóknar var hann ásamt fleirum ákærður fyrir uppskálduð og algjörlega rakalaus meint efnahagsbrot fyrir fleiri milljarða, sem misvitirir handhafar opinbers valds klömburðu saman á grundvelli illvilja og þess slæma mannlega lastar að geta aldrei horft framan í eigin mistök. Það stríð vannst og fyrir Jóhannes náði réttlætið fram að ganga. Í þeim hremmingum kom best í ljós takmarkalaus væntumþykja og ást hans á börnunum sínum.

Hvergi leið honum betur en innan um viðskiptavinum sína á gölfinu í Bónus. Hann fór hratt yfir og kom við í mörgum verslunum á hverjum degi. Á þessum ferðum sínum gekk hann úr skugga um að í verslunum væri allt spíkk og span í samræmi við sínar ströngu kröfur. Í miklum viðskiptasigrum Baugs Group á erlendum smásöluveitvangi missti hann aldrei tengingu við ræturnar; viðskiptavinina í Bónus og þá köllun að selja íslenskum neytendum dagvöru á sanngjörnu verði. Það var hans póstur í lífinu og frá honum vék hann aldrei.

Það var Jóhannesi því mikið áfall á árinu 2010 þegar hann þurfti að horfa á eftir Bónus. Þrátt fyrir að hann hefði ásamt öðrum boðið bankanum hæsta verðið fyrir fyrirtækið á þeim tíma var Jóhannesi hent út. Ótrúlega ógeðfellt aðförf ritstjóra Morgunblaðsins að Jóhannesi og ævistarfi hans gerði að verkum að forsvarsmenn bankans, sem réðu för, létu undan þrýstingi og komust að þeirri röngu niðurstöðu að framtíð Bónuss og Jóhannesar færðu ekki saman. Skipti þar engu þótt það kostaði bankann milljarða í formi lægra söliverðs á fyrirtækinu. Þetta mótlæti í lífinu bar hann þó með reisu, eins og honum var einum lagið. Frá honum hafði þó mikið verið tekið, enda kaupmennskan ekki bara vinna, heldur ástríða og köllun í lífinu. Fyrir mann eins og hann var því ekkert annað að gera en byrja upp á nýtt. Það þarf alvöru mann á átt-ræðisaldri til að hefja rekstur að nýju – og það gerði hann. Meinið sem lagði hann að velli kom þó í veg fyrir að hann gæti haldið því starfi áfram.

Jóhannesar verður ekki minnst án þess að minnst fjölskyldumannsins Jóhannesar. Það var aðdáunarvert hvernig hann bar hag Guðrúnar eigin konu sinnar, Ásu Karenar, fyrirverandi eigin konu sinnar, barna sinna, stjúpbarna og barnabarna fyrir brjósti. Stolt hans á fjölskyldu sinni var mikið.

Það er synd að vegferð þessa

stórbrotna manns varð ekki lengri. Þeirri staðreynd verður þó ekki breytt og að leiðarlökum er ekki annað að gera en þakka fyrir ógleymanlega samfylgd, innilega vináttu og allar skemmtilegu stundirnar. Það að hafa eignast Jóhannes að vini var mín gæfa. Farðu í friði kæri vinur.

Elsku Guðrún, Þór og Erna, Kristín, Síggi og börn, Jón Ásgeir, Ingibjörg og börn og Ása Karen, einlægur samúðarkveðjur frá okkur Önnu Jónu á þessari sorgarstundu. Minning um ógleymanlegan mann mun lifa.

Einar Þór Sverrisson

Við Jóhannes kynntumst, ungir menn, þegar við urðum kærastar og síðar eiginmenn systranna og tvíburanna Ásu og Önnu. Þessi fyrstu kynni okkar í litlu íbúðinni á horni Hofsvallagötu og Hringbrautar, þar sem þær systur bjuggu, leiddu til vinskapar okkar Jóhannesar í milli það sem eftir lifði.

Á þessum árum var Jóhannes prentari hjá Morgunblaðinu, hóf síðan störf hjá föður sínum, Jóni Eyjólfssyni, sem þá var verslunarstjóri hjá Matardeildinni í Hafnarstræti. Þegar Jón hætti, tók Jóhannes við og starfaði þar í nokkur ár. Söðlaði síðan um og af myndarskap, dugnaði og nánast með tvær hendur tómar, setti hann á fót lággljaldaverslunina Bónus. Sú verslunarkeðja óx og dafnaði næstu árin með þeim árangri, að Jóhannes lagði matvöruverslunina í Reykjavík og víðar nánast undir sig.

Þetta framtak hans hafði í för með sér alþjóðhylli og meðbyr, sem sífellt tók á sig stærri og umsvifameiri mynd. Í okkar samskiptum var hann alltaf sami Jói, glaðbeittur og hugrakkur. Mætti í fjölskylduboð, kokhraustur og djarfhuga, hugulsamur og skemmtilega rogginn. Það var aldrei að heyra á honum annað en fölskvalaust kapp að gera vel við viðskiptavinum sína og sína nánustu. Auðvitað öðlast slíkur maður, sem setur markið hátt, óvildarmenn og öfundarfólk, en ég var alltaf þeirrar skoðunar, af því að ég þekkti Jóa í heilan mannsaldur, að hann var heiðarlegur drengur og mátti ekki vamm sitt vita. Ég þekkti hann ekki að öðru.

Á síðari árum hefur gengið mikið á og margar atlugerðar að Jóhannesi. Það er ekki mitt hlutverk að taka afstöðu eða setjast í dómarsæti um þau mál sem ég ekki þekki. Þess vegna ætla ég að halda mér við þá viðkyrningu sem ég upplifði á okkar yngri árum, að Jóhannes í Bónus var, allt fram í andlátinu, góður drengur, mannvinnur og einlægur, heiðarlegur þátttakandi í lífi okkar allra. Hann vildi öllum vel. Ég kveð Jóhannes í Bónus með söknuði og virðingu fyrir manni sem reis upp af sjálfum sér, með verkum sínum og ævistarfi.

Konu hans, börnum og öðrum nánnum ættingjum og vinum sendi ég einlægur samúðarkveðjur.

Ellert B. Schram

